

Posudek diplomové práce

TEREZY GRÜNZWEIGOVÉ

TÉMA DOSPÍVÁNÍ V MODERNÍ ITALSKÉ LITERATUŘE,

Ústav románských studií FFUK

Tereza Grünzweigová zpracovala ve své diplomové práci téma dospívání, tak jak je traktováno v novější italské literatuře. Úvodem nastínila, jak se proměňoval pohled na dítě a dospívání v historických souvislostech (antika, středověk, nová doba, romantický zvrát, realismus atd.) a poté se zaměřila na analýzu tří konkrétních textů publikovaných v letech 1943-1975: Moraviova Agostina, Sabova Ernesta a Bassaniho románu *Dietro la porta*. U všech tří textů zvolila jednotný postup: každému autoru je věnován stručný bio-bibliografický medailon, načež následuje velmi detailní rozbor zvoleného díla, přihlížející pravidelně k širším souvislostem. Už na první pohled je zřejmé, že jde o velice seriózní a samostatnou práci.

První oddíl je věnován Moraviovu Agostinovi. Autorka vychází z – negativní – recenze Sabovy, v níž – velmi bystře a cestou vlastní reinterpretace – nachází klíč k Moraviovu narativnímu světu. Upozorňuje na alegorický ráz Moraviových příběhů, psychologismus prózy však hájí. Všimá si klasické konstrukce příběhu – pět dějství, jedno místo, omezený počet dramatis personae. Dítě je v pozici reflektora. Román čte jako iniciační příběh, jehož jádrem je ztráta nevinnosti a nahlédnutí složitosti světa (přičemž sexuální outsiderství se násobí sociálním outsiderstvím). To vše – a řada dalších postřehů – je skutečně extrahováno z textu a průkazně doloženo analyzovanými pasážemi.

Stejnou interpretační solidností se vyznačují i následující kapitoly. V případě Sabově diplomantka zasazuje autora do terstského kontextu, jemně charakterizuje pozici vypravěče (z odstupů pozorujícího sebe sama), zkoumá jazykové prostředky, jichž užívá (vytváří tak jazykovou mapu, která je mapou města), a prošetřuje vazby mezi novelou a Sabovým Zpěvníkem. Velice pronikavě analyzuje psychologii protagonisty a jeho ještě dětskou pout' labyrintem prvních erotických zážitků, jimž dává – překvapivě – rozřešení velmi nejednoznačně vnímaná matčina láska.

Stejně komplexní je analýza protagonisty Bassaniho románu *Za dveřmi*. Diplomantka jej srovnává s protagonisty jiných Bassaniho textů a konstatuje, že tu je ve hře typické

Bassaniho téma outsiderství (do jisté míry je sdílí s Moraviou), ale toto outsiderství tentokrát není motivováno ani židovským původem (jako v Zahradě Finzi-Continiů), ani homosexualitou (jako v Zlatých brejličkách). Pubertální prožitek samoty a separace je nicméně i v tomto případě – jako v řadě dalších Bassaniho próz – určujícím předznamenáním celého dospělého života. Autorka tu podrobně analyzuje protagonistovy vazby ke škole (spolužákům) a k rodině, dvěma místům, kam Bassani opakovaně umísťuje krystalizaci traumatických komplexů.

V závěru diplomantka připomíná návratnost jistých témat v „románech dospívání“, ale také zřetelně vytýká originalitu pohledů, jež předkládají jednotliví analyzovaní autoři.

Na práci Terezy Grünzweigové je třeba ocenit zejména to, že je plně orientována na texty. Její schopnost odkrýt jejich mnohvrstevnost a nahlédnout je v rozdílných – ale vždy adekvátních – perspektivách, je mimořádná. Ale je třeba pochválit i to, jak je práce napsána: artikulaci výkladu, práci s prameny i sekundární literaturou, celkovou stylistickou úroveň. Jde zkrátka o velmi zdařilou práci, již bezpochyby patří hodnocení „výborně“.

Praha, 14. 5. 2017

doc. PhDr. Jiří Pelán, Ph.D.,
vedoucí práce